

Hållbar energianvändning

1. Namn	Växthusgasutsläpp per invånare (ton CO ₂ e per invånare)	Köpt energi (GWh)	Köpt energi för värme, komfortkyla och varmvatten i stadens allmännyttiga bostadsbolag (kWh/m ² BOA och LOA)
2. Beskrivning	Indikatorn redovisar växthusgasutsläpp (koldioxidequivaler) per invånare. Beräkningarna omfattar utsläpp från energianvändning för uppvärmning och kyla, transporter och användning av el- och gas inom kommungränsen. Det bör observeras att eftersläpningen i statistik är ca två år. Exempel: I januari 2021 kommer ett prognosticerat värde för 2019 att kunna lämnas. Då finns ett fastställt värde för år 2018. Det fastställda värdet för 2019 kommer att kunna lämnas i januari 2022 tillsammans med ett prognosticerat värde för 2020. Målvärdet för innevarande programperiod har satts som utgångsvärde.	Beskrivning av indikatorn: KF-indikator. Indikatorn avser all köpt energi för uppvärmning och kyla samt för all el- och gasanvändning exklusive energi till stadens fordon.	Indikatorn avser all köpt energi för uppvärmning, varmvatten och komfortkyla per kvadratmeter BOA och LOA.
3. Mätmetod	Beräkningarna genomförs med statistikunderlag från trafikkontoret/SLB, Fortum, SCB, nordpol m.fl. enligt den metod som beskrivs i rapporten "Stockholms stads utsläppsberäkningar av växthusgaser 2009" beslutaad av MHN i juni 2009. Målvärdet för innevarande programperiod har satts som utgångsvärde. En prognos för utsläppsvärdet 2015 kommer att kunna beräknas till januari år 2017. Detta p.g.a. eftersläpning i statistik. Med nuvarande eftersläpning i statistik kommer utsläppsvärdet för 2019 att prognosticeras januari år 2021 och fastställas januari år 2022.	Miljö- och hälsoskydds nämnden /energicentrumns insamling av data över all köpt energi från stadens samtliga nämnder och styrelser. Efter datainsamling granskar energicentrum data och återsänder data till respektive nämnd/styrelse för inrapportering i ILS	Bostadsbolagens data för inköpt energi för uppvärmning, varmvatten och komfortkyla samt bolagens data avseende areor enligt BOA och LOA.
4. Källa	AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad, SCB, Trafiknämnden m.fl.	Stadens samtliga enheters årsredovisning till energicentrum.	Bostadsbolagens data för inköpt energi för uppvärmning, varmvatten och komfortkyla samt bolagens data avseende areor enligt BOA och LOA.
5. Målvärde 2016	Målvärde 2016: 2,8 ton CO ₂ e per invånare. Inrapporterat värde avser prognos för utsläppen år 2014 p.g.a. eftersläpning i statistik.	1880 GWh	Målvärde 2016: 156 kWh per kvadratmeter
6. Målvärde 2017	Målvärde 2017: 2,6 ton CO ₂ e per invånare. Inrapporterat värde avser prognos för utsläppen år 2015 p.g.a. eftersläpning i statistik.	1835 GWh	Målvärde 2017: 152 kWh per kvadratmeter
7. Målvärde 2018	Målvärde 2018: 2,4 ton CO ₂ e per invånare. Inrapporterat värde avser prognos för utsläppen år 2016 p.g.a. eftersläpning i statistik.	1785 GWh	Målvärde 2018: 148 kWh per kvadratmeter
8. Målvärde 2019	Målvärde 2019: 2,3 ton CO ₂ e per invånare. Inrapporterat värde avser prognos för utsläppen år 2017 p.g.a. eftersläpning i statistik.	1735 GWh	Målvärde 2019: 144 kWh per kvadratmeter
9. Nämnder som ska rapportera in	MHN	Stadens samtliga nämnder och styrelser.	AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, AB Familjebostäder.

Hållbar energianvändning forts

1. Namn	Andel större ombyggnader där den köpta energin minskat med minst 30 procent.	Energianvändning i nyproducerade byggnader	Årlig energiproduktion baserad på solenergi (MWh)
2. Beskrivning	Indikatorn avser andel större ombyggnationer där en minskning av den köpta energin för uppvärmning, komfortkyla, fastighetsel och tappvarmvatten uppnåtts. Större ombyggnad definieras som att evakuering krävs. Energi för uppvärmning och komfortkyla normalårskorrigeras.	Indikatorn redovisar energianvändningen i nyproducerade byggnader på av staden markansvarad fastighet samt energianvändningen i nyproducerade byggnader där kommunala verksamheter bygger på egen mark som inte markansvarats av Exploateringsnämnden. Indikatorn kommer framför allt att avse beräknade värden. Uppmätta värden där staden redan har ställt krav på 55 kWh/m ² ,år vid markansvarning kommer troligen inte att finnas tillgängliga under programperioden.	Indikatorn avser all el- och värmenergi som producerats med stadens egna anläggningar.
3. Mätmetod	Genomförandeansvarigas data över energianvändning före och efter större ombyggnader. Fastighetsägaren mäter upp data över energianvändning per kvadratmeter före större ombyggnad och jämför med uppmätta data efter renovering varefter procentuell effektivisering beräknas.	Byggherrar rapporterar in beräknade och sedan uppmätta data till Exploateringsnämndens databas för energianvändning i nyproducerade byggnader.	Stadens energiproducenters årliga sammanställda energiproduktion. Bolag och förvaltningar som producerar solenergi följer upp och sammanställer årlig energiproduktion i MWh från sina anläggningar.
4. Källa	Genomförandeansvarigas data över energianvändning före och efter större ombyggnader. Nämnd och styrelsers energidata från större ombyggnader.	Inrapporterade data till Exploateringsnämndens databas för energianvändning i nyproducerade byggnader.	Stadens energiproducenters årliga sammanställda energiproduktion. Av bolag och förvaltningar sammanställd årlig solenergiproduktion i MWh
5. Målvärde 2016	Målvärde 2016: 100%.	Målvärde 2016: Högst 55 kWh/m ² ,år.	Målvärde 2016: 1575 MWh
6. Målvärde 2017	Målvärde 2017: 100%.	Målvärde 2017: Högst 55 kWh/m ² ,år.	Målvärde 2017: 1750 MWh
7. Målvärde 2018	Målvärde 2018: 100%.	Målvärde 2018: Högst 55 kWh/m ² ,år.	Målvärde 2018: 1925 MWh
8. Målvärde 2019	Målvärde 2019: 100%.	Målvärde 2019: Högst 55 kWh/m ² ,år.	Målvärde 2019: 2100 MWh
9. Nämnder som ska rapportera in	AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, AB Familjebostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB , Fastighetsnämnden och SISAB.	Exploateringsnämnden	AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Fastighetsnämnden, Idrottsnämnden, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten AB, Stockholm Parkering AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB.

Miljöanpassade transporter

1. Namn	Vägtrafikarbetet per person	Vägtrafikarbete totalt	Andel dubbdäcksanvändning på innerstadsgator
2. Beskrivning	Indikatorn beräknas som förändring av vägtrafikarbetet jämfört med tidigare år. Vägtrafikarbete är ett mått som baseras på antal körda kilometer med alla typer av vägfordon.	Indikatorn beräknas som förändring av vägtrafikarbetet jämfört med tidigare år. Vägtrafikarbete är ett mått som baseras på antal körda kilometer med alla typer av vägfordon.	Genomsnittlig andel rullande fordon som använder dubbade däck på sex innerstadsgator under vinterperioden. (Fleminggatan, Ringvägen, Södermälärstrand, Valhallavägen, Sveavägen och Folkungagatan)
3. Mätmetod	Beräkningen görs årligen i en excelmodell där indata är det senaste årets mätningar av trafikflöden, huvudsakligen data från vecka 40-43 från slangmätningar och trängselskatteportaler.	Beräkningen görs årligen i en excelmodell där indata är det senaste årets mätningar av trafikflöden, huvudsakligen data från vecka 40-43 från slangmätningar och trängselskatteportaler.	Data insamlas genom regelbundna ljudobservationer på sex innerstadsgator och ett genomsnitt från dessa tas fram. Räkningar görs under vinterhalvåret, vardagar vid varierande tidpunkter, mellan kl 08:00 och 16:00. Vid varje tillfälle räknas mellan 130-240 personbilar. Genomsnittet för andel dubbdäck på dessa sex gator var 42 % vecka 1-11 2015.
4. Källa	Modellberäkning baserad på indata från Trafikkontorets trafikdatabas. Beräkningen kan göras när samtliga mätningar granskats, godkänts och lagts in i trafikdatasystemet, en relativt resurs- och tidskrävande process. Detta innebär att uppföljningar kan göras först i slutet av varje år.	Modellberäkning baserad på indata från Trafikkontorets trafikdatabas. Beräkningen kan göras när samtliga mätningar granskats, godkänts och lagts in i trafikdatasystemet, en relativt resurs- och tidskrävande process. Detta innebär att uppföljningar kan göras först i slutet av varje år.	Miljöförvaltningen, SLB. Löpande uppföljning av miljökvalitetsmålen.
5. Målvärde 2016	Minska med 0,5 procentenhet från föregående år. Utgångsläget är okänt, men utfall 2014 kommer att kunna beräknas i slutet av 2015.	Minska med 0,2 procentenhet från föregående år. Utgångsläget är okänt, men utfall 2014 kommer att kunna beräknas i slutet av 2015.	40%. (Minska med 2 procentenheter per år)
6. Målvärde 2017	Minska med 0,5 procentenhet från föregående år	Minska med 0,2 procentenhet från föregående år	38%. (Minska med 2 procentenheter per år)
7. Målvärde 2018	Minska med 0,5 procentenhet från föregående år	Minska med 0,2 procentenhet från föregående år	36%. (Minska med 2 procentenheter per år)
8. Målvärde 2019	Minska med 0,5 procentenhet från föregående år	Minska med 0,2 procentenhet från föregående år	34%. (Minska med 2 procentenheter per år)
9. Nämnder som ska rapportera in	Trafiknämnden	Trafiknämnden	Trafiknämnden

Miljöanpassade transporter forts

1. Namn	Andel sålda förnybara drivmedel i länet per år	Gångflöde på ett urval gator	Antal dygn över normvärdet för PM 10 i luft	Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft
2. Beskrivning	Nyckeltalet visar försäljningen av förnybara drivmedel i Stockholms län relativt andelen fossila drivmedel.	Antal gående kan ses som ett mått på attraktivitet och trivsel i stadsmiljö.	Antal dygn över 50 ug/m3. Miljökvalitetsnormen för dygn får överskridas 35 gånger per år. Krav på datafångst om resultaten ska få utvärderas mot miljökvalitetsnormer.	Antal dygn över 60 ug/m3. Miljökvalitetsnormen för dygn får överskridas 7 gånger per år. Krav på datafångst om resultaten ska få utvärderas mot miljökvalitetsnormer.
3. Mätmetod	SCB:s mätmetod för nationell insamling av drivmedelsdata kompletteras med rundringning till drivmedelsbolag för kompletterande statistik för Stockholms län. År 2013 var andelen 17 %. (Värde för 2014 kommer under hösten 2015.)	Fast mätutrustning installeras för att mäta gångflöde längs ett snitt på sex gator: Odengatan, Hornsgatan, Kungsgatan, Kistagången, Johan Skyttes väg, Hägerstensvägen och Hammarby allé. Det finns olika tekniska lösningar som väljs beroende på förutsättningarna på respektive plats. Något utgångsvärde går inte att ange eftersom mätningar i dagsläget inte görs. Under 2016 tas de första mätningarna fram.	Mäts enligt gällande krav på datafångst för miljökvalitetsnormer på följande vägar: Hornsgatan, Sveavägen, Norrlandsgatan, Essingeleden -	Mäts enligt gällande krav på datafångst för miljökvalitetsnormer på följande vägar: Hornsgatan, Folkungagatan, Sveavägen, Norrlandsgatan.
4. Källa	Sveriges officiella statistik rörande drivmedel som produceras av SCB och ges ut tillsammans med Energimyndigheten. Kompletteras med data från drivmedelsbolag.	Trafikkontoret	Mätresultat genom miljö- och hälsoskydds nämnden	Mätresultat genom miljö- och hälsoskydds nämnden
5. Målvärde 2016	28%	Målvärde fastställs senare då det ej kan anges eftersom gångmätningar i dagsläget inte görs. Ett utgångsläge tas fram under 2016 och anges som ett index för det sammanvägda antalet gående vid samtliga mätstationer, under maj.	Max 35	Max 7
6. Målvärde 2017	31% (Öka med 3 procentenheter per år)	Öka med 1 %, sammanvägt för de gator som mäts	Max 35	Max 7
7. Målvärde 2018	34% (Öka med 3 procentenheter per år)	Öka med 1 %, sammanvägt för de gator som mäts	Max 35	Max 7
8. Målvärde 2019	37% (Öka med 3 procentenheter per år)	Öka med 1 %, sammanvägt för de gator som mäts	Max 35	Max 7
9. Nämnder som ska rapportera in	Miljö- och hälsoskydds nämnden	Trafiknämnden	Miljö- och hälsoskydds nämnden.	Miljö- och hälsoskydds nämnden.

Miljöanpassade transporter forts

1. Namn	Passager över innerstadssnitt, lastbilar	Cykelantal	Sålda fossila bränslen
2. Beskrivning	Indikatorn beräknas som genomsnittet per vardagsdygn i oktober av summan av alla passager över innerstadssnittet, dvs trafik som kör in eller ut ur staden över en linje som vi kallar innerstadssnittet och som omfattar Stockholms innerstad inkl Norra Djurgården upp till gränsen mot Solna, men exklusive Essingeöarna. Med lastbilar menas tunga fordon över 3,5 ton.	Indikatorn beräknas som summan av alla passager över innerstadssnittet med cykel "under en vardag i maj/juni"	Nyckeltalet visar den fossila energin i försäljningen av drivmedel för vägtrafik i Stockholms län.
3. Mätmetod	Huvudsakligen kommer statistiken från trängselskattesystemet som ger data om passagera på två sätt. Dels finns passagera för hela dygnet, året runt. Dels finns mellan kl 6-19 för varje passage kompletterande uppgifter om fordonet ur fordonsregistret, rensat från personuppgifter, men inkluderar uppgifter om fabrikat, modell, motor, längd och vikt mm. På sikt räknar Transportstyrelsen och Trafikverket med att dessa uppgifter kan samlas in dygnet runt. På vissa platser saknas trängselportaler, men där kompletterar trafikkontoret med annan utrustning som använder andra metoder för bestämning av om fordonet är lätt eller tungt. Antalet avser genomsnitt per dag (kl 6-19) de senaste 4 veckorna före höstlovet, dvs vecka 40-43. Utgångsvärde 19 182 (avser år 2014)	Indikatorn beräknas som medianvärdet av helgfria vardagar under några veckor i slutet av maj, början av juni. Huvudsakligen kommer statistiken från fasta mätstationer för cykel men kompletteras vid behov med underlag från manuella mätningar. De manuella mätningarna justeras vid behov med hänsyn normal veckovariation och årsvariation samt ev väderfaktor.	SCBs mätmetod för nationell insamling av drivmedelsdata kompletteras med rundringning till drivmedelsbolag för kompletterande statistik för Stockholms län. Inrapporterat värde avser utsläppen för föregående år på grund av ett års eftersläpning i statistiken
4. Källa	Trängselskattesystemet (Trafikverket/Transportstyrelsen) samt trafikkontorets trafikdatabas. Data lagras antingen hos Transportstyrelsen, Trafikverket eller trafikkontoret, beroende på källa.	Trafikkontorets trafikdatasystem med indata från fasta mätstationer samt manuella mätningar.	Sveriges officiella statistik rörande drivmedel, som produceras av SCB och ges ut tillsammans med Energimyndigheten. Kompletteras med data från drivmedelsbolag.
5. Målvärde 2016	Max 19 200 (jämfört med 2015).		67400 8,7 TWh
6. Målvärde 2017	Max 19 200		75800 8,4 TWh
7. Målvärde 2018	Max 19 200		84150 8,0 TWh
8. Målvärde 2019	Max 19 200		86500 7,6 TWh
9. Nämnder som ska rapportera in	Trafiknämnden	Trafiknämnden	Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Hållbar mark- och vattenanvändning

1. Namn	Andel årliga markanvisningar på stadens mark där grönytefaktor för kvartersmark är ett krav.	Andel årliga markanvisningar där ekologiskt relevant grönytekomensation är ett krav	Andel stockholmare som har tillgång till park- och naturområden inom 200m.	Andel på av staden markanvisad fastighet med krav enligt dagvattenstrategin	
2. Beskrivning	Staden behöver arbeta med ekosystemtjänster i stadsplaneringen både på offentlig mark och på kvartersmark. Indikatorn visar vid hur stor andel av stadens exploateringsprojekt som krav ställs på att grönytefaktor ska användas. Grönytefaktor är ett planeringsverktyg som syftar till att öka andelen flerfunktionella grönytor genom att arbeta med sociala värden, biologisk mångfald och klimatanpassning på kvartersmark.	Uppföljningen av grönytekomensation visar på stora variationer mellan åren i resultat från exploateringskontorets uppföljning. Uppföljningen avser slutredovisade projekt, dvs projekt som kan ha startat för ca 7 år sedan.	Data utifrån sociotopkartan och befolkningsstatistik gav siffran 83 % för 2014. Därefter kan ungefärliga förändringar tas fram utifrån förändringar i parkdatabasen och befolkningsstatistiken. När sociotopkartan uppdateras, ca vart femte år, kan mer exakta siffror tas fram.	Vid alla om- och nybyggnadsprojekt på stadens mark ska arbete ske enligt stadens dagvattenstrategi antagen av kommunfullmäktige 2015-03-09. Andelen genomsläpplig yta ska maximeras, infiltration eftersträvas samt öppna, gröna och tröga dagvattensystem anläggs i syfte att minska direkt avledningen av dagvatten till ledningssystemet. Detta i kombination med en genomtänkt höjdsättning samt placering av bebyggelse ska minska negativa effekter vid översvämning.	
3. Mätmetod	Beräkning av andel av staden markanvisade fastigheter med krav på grönytefaktor. Ny mätmetod som inarbetas i exploateringskontorets uppföljningsverktyg och kvalitetsarbete	Beräkning av andel av stadens projekt som tar mark i anspråk med dokumenterade ekologiska värden och där staden genomför ekologisk grönytekomensation. Mätmetoden avser uppföljning av planerad ekologisk grönytekomensation i samband med genomförandeavtal. Detta visar inte verkligt utfall utan en indikation på utfallet. I och med de långa ledtiderna i projekt ger detta dock en bättre indikation på utfallet av om miljöprogrammets mål nås under miljöprogramperioden. Ny mätmetod inarbetas i exploateringskontorets uppföljningsverktyg och kvalitetsarbete..	Mätmetod: Genom att jämföra årets förändringar i parkdatabasen och större befolkningsförändringar i olika stadsdelar bedöms öknings- och minskningar i olika delar av staden.	Beräkning av andel av staden markanvisade fastigheter med krav enligt dagvattenstrategin.	
4. Källa	Markanvisningsavtal	Genomförandeavtal	Datakällor: Sociotopkartan, parkdatabasen och befolkningsstatistik	markanvisningsavtal	
5. Målvärde 2016		100%		0.84	100%
6. Målvärde 2017		100%	60%	0.845	100%
7. Målvärde 2018		100%	80%	0.85	100%
8. Målvärde 2019		100%	90%	0.855	100%
9. Nämnder som ska rapportera in	Exploateringsnämnden	Exploateringsnämnden	Stadsbyggnadsnämnden	Exploateringsnämnden	

Hållbar mark- och vattenanvändning forts

1. Namn	Andel vattenförekomster som följer miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status.	Badvattenkvaliteten vid stadens badplatser ska förbättras	Andel av ny bebyggelse som förläggs inom 500 meter till spårbunden eller stornättrafik	Hur nöjd inflyttade i ny stadsdel är med stadsmiljön	
2. Beskrivning	Indikatorn beskriver hur många vattenförekomster i Staden som följer miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status i förhållande till det totala antalet. Underlaget hämtas ur VISS. Indikatorn är beroende av hur genomförandet av de åtgärder som pekas ut i de lokala åtgärdsprogrammen fortlöper. I dagsläget (2015) når 25 % av vattenförekomsterna god ekologisk status. Huvuddelen av dem ska nå god status till 2021 respektive 2027.	Antalet tjänliga prover ska utgöra 85 % av antalet total tagna prover under badsäsongen sommaren 2016, för att succesivt öka antalet tjänliga prover till 90 % badsäsongen sommaren 2019. Badsäsongen som anges i förordningen för Stockholms län sträcker sig mellan vecka 22 till vecka 34.	Andel detaljplaner som väntas godkännas/antas under ett år är utgångspunkten för bedömningen. De närmaste åren handlar det om 7000-10000 bostäder per år.	Nyinflyttades totala nöjdhet utifrån ett antal parametrar, som tillgång till offentlig och kommersiell service, kollektivtrafik, folkliv, bostadsgård, grönområden, m.m.	
3. Mätmetod	Uppskattning av ekologisk status utifrån Stadens, Länsstyrelsens samt Stockholm vattens årliga mätningar av relevanta kvalitetsfaktorer	Badvattenprovtagning och laboratorieanalys enligt EG-direktiven om kvaliteten på badvatten (2006/7/EG) och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HVMFS 2012:14).	En samlad mätning av avstånd till spårbunden kollektivtrafik med hjälp av GIS sker i samband med årsberättelsen. Avstånd av 500 meter mäts som radius (och inte det faktiska gångavståndet).	Enkät till nyinflyttade i nya och kraftigt omvandlade stadsdelar, efter att större delen av området, inkl. de offentliga ytorna är färdiga och inflyttade	
4. Källa	Underlaget hämtas ur VISS.	Badvattenprovtagning under badsäsongen.	Underlag får hämtas genom analys av godkända/antagna detaljplaner. Underlaget finns i PUBLIC.	Postenkät till slumpvis utvalda utifrån adresser. Enkäten bör utformas i samarbete med experter på enkätfrågor. Sammanvägning av samtliga frågor.	
5. Målvärde 2016		25%	85%	60%	Målvärdet slås fast efter första enkäten
6. Målvärde 2017		30%	87%	63%	Utökat jmf. med året innan
7. Målvärde 2018		40%	89%	66%	Utökat jmf. med året innan
8. Målvärde 2019		50%	90%	70%	Utökat jmf. med året innan
9. Nämnder som ska rapportera in	Miljö- och hälsoskydds nämnden.		Miljö- och hälsoskydds nämnden.	Stadsbyggnadsnämnden	Stadsbyggnadsnämnden

Resurseffektiva kretslopp

1. Namn	Mängden hushållsavfall per person	Andel matavfall till biologisk behandling av förväntad uppkommen mängd	Andel farligt avfall i hushållsavfall
2. Beskrivning	Beskriver hur stor mängd hushållsavfall per person som kommer in genom de olika insamlingssystemen. Mätmetod: Antal kg/invånare. Med hushållsavfall avses hushållsavfall och därmed jämförligt avfall enligt Miljöbalkens definition (SFS 1998:808), inklusive förpackningsmaterial, tidningar och farligt avfall (inkl. batterier och el-avfall). Årssiffrorna för året innan finns tillgängliga i april året efter.	Visar hur stor del av den totala uppkomna mängden matavfall som samlas in i staden.	Mäter det som inte sorteras ut och hamnar felaktigt i soppåsen. Farligt avfall, apoteksavfall, elavfall, elektronik och batterier ska lämnas för separat hantering.
3. Mätmetod	Antal kg/invånare. Med hushållsavfall avses hushållsavfall och därmed jämförligt avfall enligt Miljöbalkens definition (SFS 1998:808), inklusive förpackningsmaterial, tidningar och farligt avfall (inkl. batterier och el-avfall). Årssiffrorna för året innan finns tillgängliga i april året efter.	Mätmetod: Totala mängden matavfall till biologisk behandling-delat med beräknad mängd uppkommet matavfall (96 000 ton). Inkluderar även mängder från kvarnsystem och hemkompost. Schablonberäkningar sker enl. Avfall Sveriges mallar.	Plockanalyser. Mäts i kg/hushåll och vecka.
4. Källa	Stockholm Vatten (via statistikprogrammet Avfallweb).	Mängdsammanställning som Stockholm Vatten gör.	Plockanalys. Analysen ger också information om andelen olika typer av farligt avfall. Kg/hushåll och år.
5. Målvärde 2016	480 kg/pers	2016: 30%	0.25%
6. Målvärde 2017	476 kg/pers	2017: 40%	0.20%
7. Målvärde 2018	470 kg/pers	2018: 50%	0.15%
8. Målvärde 2019	468 kg/pers.	2019: 60%	0.10%
9. Nämnder som ska rapportera in	Stockholm Vatten	Stockholm Vatten	Stockholm Vatten

Giftfritt Stockholm

1. Namn	Antal av 17 utvalda ämnen som uppvisar sjunkande eller oförändrade halter i slam	Andel prioriterade avtal enligt kemikalieplanen utan avvikelser från ställda kemikaliekrav
2. Beskrivning	En stor del av de kemikalier som används i varor och kemiska produkter i samhället når reningsverken via avloppsvatten och dagvatten. Reningsverken kan inte behandla svårnedbrytbara ämnen och många av dem hamnar därför i det slam som produceras vid reningen.	Kapitel 3 Upphandling i kemikalieplanen anger ett antal centrala upphandlingsområden som är prioriterade för uppföljning. Dessa upphandlas av Serviceförvaltningen med undantag för klottersanering. Indikatorn beskriver hur stor andel av de prioriterade upphandlingsområdena där kemikaliekrav har ställts och följts upp. De prioriterade upphandlingsområden i kemikalieplanen är följande: <ul style="list-style-type: none"> • IT och dokumentproduktion inkl. AV-produkter • Förbrukningsmateriel, kontors- och skolmateriel, köks- och hushållsprodukter • Möbler, belysning • Tryckeritjänster • Textil: yrkeskläder och skor, möbler och tvätteritjänster • Städ tjänster • Klottersanering • Upphandlingar för förskola inom områdena äta, leka, sova, dvs. förskolemöbler, textil, köks- och serveringsutrustning samt leksaker (vilket till viss del täcks in av ovanstående punkter)
3. Mätmetod	Slammet används som en avspeglning av samhällets kemikalieanvändning. De ämnen som ingår är sex metaller (bly, kadmium, koppar, kvicksilver, silver och zink) och elva organiska ämnen (DEHP, DIDP, DINP, nonylfenol, PAH, PCB, PentaBDE, DeKaBDE, PFOS, TBT och triklosan). För att undvika inverkan på tidstrenden från tillfälliga höga eller låga värden anges värdena som löpande treårsmedelvärden (ett medelvärde av de senaste tre årens värden).	Det totala antalet centrala avtal kan komma att variera något under programperioden varför man till att börja med måste fastställa detta årsvis (en städupphandling = ett avtal). Därefter bör man säkerställa att relevanta kemikaliekrav (upphandlingsmyndighetens krav eller krav formulerade av Kemikaliecentrum) har ställts i respektive upphandling genom att studera förfrågningsunderlagen. Indikatorn tas fram genom att beräkna andelen av det totala antalet avtal under det aktuella året där kemikaliekrav ställts följts upp och uppfyllts utan anmärkning. Upphandlingar där kemikaliekrav ej har ställts ska redovisas separat.
4. Källa	Mätningar av halter i slam	Respektive ansvarig nämnd och styrelse rapporterar följande i ILS: <ul style="list-style-type: none"> • Antal avtal som är prioriterade • Antal avtal där kemikaliekrav ställts, följts upp och uppfyllts utan avvikelser
5. Målvärde 2016		14 2016: 25% av de prioriterade avtalen ska ha följts upp minst en gång under programperioden
6. Målvärde 2017		15 2017: 50% av de prioriterade avtalen ska ha följts upp minst en gång under programperioden
7. Målvärde 2018		16 2018: 75%
8. Målvärde 2019		17 2019: 100% av de prioriterade avtalen ska ha följts upp minst en gång under programperioden
9. Nämnder som ska rapportera in	Stockholm Vatten AB	Servicekommittén ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • IT och dokumentproduktion inkl. AV-produkter • Förbrukningsmateriel inkl städkem, kontors- och skolmateriel, köks- och hushållsprodukter • Möbler, belysning, Tryckeritjänster • Textil: yrkeskläder och skor, möbler och tvätteritjänster • Upphandlingar för förskola inom områdena äta, leka, sova, dvs. förskolemöbler, textil, köks- och serveringsutrustning samt leksaker (vilket till viss del täcks in av ovanstående punkter) Trafiknämnden, fastighetsnämnden och fastighetsbolagen ansvarar för klottersanering

Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggsvarubedömningen (BVB)

Indikatorn avser andelen avslutade bygg- och anläggningsentreprenader (ny-, om och tillbyggnad) per år i stadens regi som arbetat i BVB och har en digital loggbok (BVBs projektplats).

Varje byggande nämnd och styrelse redovisar hur stor andel av dess entreprenader som arbetat i BVB (vid ny-, om och tillbyggnad) och som har en digital loggbok.

Byggande nämnder och styrelser förutsätts systematisera följande:

- Antal avslutade bygg- och anläggningsentreprenader
- Antal avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där BVB har använts

2016: 40 %

2017: 60 %

2018: 80 %

2019: 100 %

Exploateringsnämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB, MICASA, Stockholm Vatten AB, stadsbyggnadsnämnden, SGAF, Stockholms hamnar, Stockholm parkering, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, idrottsnämnden och fastighetsnämnden

Giftfritt Stockholm forts

1. Namn	Antalet kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen och som används i stadens verksamheter	Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel.
2. Beskrivning	Indikatorn beskriver hur väl förvaltningar och bolag har lyckats minska användningen av utfasningsämnen som kan förekomma i de kemiska produkter som används i verksamheterna.	Kemikaliecentrum tar under 2015 fram en vägledning om var farliga ämnen kan förekomma och vilka åtgärder som ska genomföras. Åtgärderna ligger på olika nivåer. När åtgärderna på nivå 1 har genomförts har man kommit en bra bit på väg mot en kemikaliesmart förskola. Bland de åtgärder som ska genomföras på nivå 1 ingår att chefer och personal ska ha genomgått utbildning som ges av kemikaliecentrum.	Med ekologiska livsmedel menas livsmedel som uppfyller kriterierna enligt EU-förordningen 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter. Certifikat som uppfyller ovanstående krav är till exempel Europa-lövet, KRAV, Demeter eller annan dokumentation som verifierar kraven. Miljöcertifierad fisk, till exempel MSC och ASC, räknas också in i den ekologiska andelen livsmedel. I Stockholms stad är det främst förskolor, skolor, social verksamhet och äldreboenden som köper in livsmedel.
3. Mätmetod	Användningen av utfasningsämnen mäts genom att studera verksamheternas kemikalieförteckningar där antalet produkter som innehåller utfasningsämnen ska framgå. Indikatorn för det aktuella året jämförs med antalet produkter med utfasningsämnen under jämförelseåret 2017. Resultatet ska sättas i relation till hur stor andel av stadens verksamheter som har rapporterat in data.	Varje stadsdelsnämnd redovisar hur stor andel av dess förskolor som har genomfört åtgärder enligt vägledningen för att rensa bort varor och material som kan innehålla farliga kemikalier.	Summan ekologiska livsmedel ska konteras på konto 6442 i stadens ekonomisystem. För kostentreprenader ska andelen ekologiska livsmedel som leverantören redovisar i sin statistik konteras på konto 7461. Indikatorn omfattar inte representation, catering och övriga inköp då det inte finns ett enhetligt system för insamling av data för dessa inköp.
4. Källa	Staden upphandlar under 2015 ett databaserat kemikaliehanteringssystem som erbjuds som systemstöd för stadens förvaltningar och bolag. Detta system ska implementeras under 2016 och kommer att användas som datakälla för att kvantifiera antalet produkter med utfasningsämnen som används i staden. De verksamheter som väljer att inte ansluta sig till det databaserade kemikaliehanteringssystemet ska rapportera motsvarande uppgifter i format som anges av Kemikaliecentrum (åtgärd 6.6 i Kemikalieplanen). Redovisningen ska göras årligen från 2017 och då genomförs också nollmätningen.	Stadsdelsnämnderna behöver systematisera följande: <ul style="list-style-type: none"> • Antal förskolor • Antal förskolor som har genomfört åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola 	Agresso och de största leverantörerna
5. Målvärde 2016	2016: Inget målvärde föreslaget eftersom kemikaliehanteringssystemet kommer implementeras i staden under detta år	2016: 50 %	2016: 35%
6. Målvärde 2017	2017: Nollmätning genomförs	2017: 75 %	2017: 40%
7. Målvärde 2018	2018: Antalet kemiska produkter med utfasningsämnen har minskat med 10 % (preliminärt).	2018: 90 %	2018: 45%
8. Målvärde 2019	2019: Antalet kemiska produkter med utfasningsämnen har minskat med 20 % (preliminärt).	2019: 100 %	2019: 50%
9. Nämnder som ska rapportera in	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Stadsdelsnämnderna	Serviceförvaltningen

Sund inomhusmiljö

1. Namn	Andel av stadens egna fastigheter med byggnader som används för något av ändamålen bostad, arbetsplats eller undervisningslokal som understiger en radonhalt på 200 bq/m ³ luft	Andel av stadens egna nyproducerade byggnader fuktsäkerhetsprojekteras enligt ByggaF eller motsvarande	Andel bostäder i befintliga flerbostadsfastigheter som beräknas klara 30dBA inomhus.
2. Beskrivning	Byggnader som används för något av ändamålen bostad, arbetsplats och undervisningslokal som har radonhalter över 200 Bq behöver följas upp och åtgärdas. Genom att följa upp hur stor andel av stadens fastigheter med denna kategori av byggnader som understiger riktvärdet får man en tydlig indikation på om delmålet kommer att nås eller om intensifierade insatser behöver vidtas.	Genom att verka för att en fuktsakkunnig, som metodiskt arbetar med fuktsäkerhet i nyproduktionsprojekt knyts till projekten, säkerställs att fuktskador förebyggs.	Riktvärdet enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd för ekvivalent ljudnivå inomhus är 30 dBA. Stadens åtgärdsprogram för buller grundar sig på att bostäder som utsätts för trafikbuller ska åtgärdas så att 30 dBA inomhus klaras.
3. Mätmetod	Mätningen ska utföras enligt SSM:s metodbeskrivning för bostäder eller arbetsplatser. Utgångspunkt för första mätning i ett 10-årsintervall ska vara senast utförda mätning för respektive fastighet eller, om mätning aldrig utförts eller utförts längre tid tillbaka än 10 år, från första mätning som utförs från mätsäsongen 2015-2016.	Hur stor andel av de nybyggda fastigheterna som har följt branschstandarden ByggaF eller motsvarande. Totalt antal nybyggda fastigheter och antal nybyggda fastigheter som följer ByggaF.	
4. Källa	Kommunala fastighetsägare rapporterar via Webb ILS på årsbasis antal fastigheter med byggnader som används för något av ändamålen bostad, arbetsplats eller undervisningslokal och hur många av dessa som understiger en radonhalt på 200 bq/m ³ luft.	Kommunala fastighetsägare rapporterar via Webb ILS på årsbasis, hur stor andel av de nybyggda fastigheterna som har följt branschstandarden ByggaF eller motsvarande.	Trafikkontoret rapporterar in i Webb-ILS hur många flerbostadsfastigheter som genom åtgärdsprogrammet för buller har fått åtgärder så att de bedöms klara kring 30 dBA inomhus. Detta ställs i relation till antalet bostäder som beräknas vara aktuella för åtgärder enligt stadens bullerkartläggning.
5. Målvärde 2016	70%	85%	85%
6. Målvärde 2017	85%	90%	90%
7. Målvärde 2018	95%	95%	95%
8. Målvärde 2019	100%	100%	100%
9. Nämnder som ska rapportera in	Familjebostäder, Svenska Bostäder, Stockholmshem, Micasa, Sisab och Fastighetsnämnden.	Familjebostäder, Svenska Bostäder, Stockholmshem, Micasa, Sisab och Fastighetsnämnden.	Trafiknämnden